

Sundhedsaftale om mennesker med sindslidelse

Indholdsfortegnelse

1	INDLEDNING	3
1.1	FORMÅL	3
1.2	MÅL	3
1.3	MÅLGRUPPE	4
2	ARBEJDSDELING, SAMMENHÆNG OG SAMARBEJDE	4
2.1	REGIONENS OPGAVER I FORHOLD TIL MENNESKER MED SINDSLIDELSE	4
2.2	KOMMUNERNES OPGAVER I FORHOLD TIL MENNESKER MED SINDSLIDELSE	5
2.3	BILAGSMATERIALE	5
2.4	AFTALER VEDR. VOKSNE MED SINDSLIDELSE	6
2.4.1	<i>Koordinering af samarbejdet</i>	7
2.4.2	<i>Fokusområder i aftaleperioden</i>	7
2.5	AFTALER VEDR. BØRN OG UNGE MED SINDSLIDELSE	7
2.5.1	<i>Fokusområder i aftaleperioden</i>	8
2.6	AFTALER VEDR. MENNESKER MED SINDSLIDELSE OG SAMTIDIGT MISBRUG (DOBBELTDIAGNOSE)	9
2.6.1	<i>Fokusområder i aftaleperioden</i>	10
2.7	AFTALER VEDR. ÆLDRE MENNESKER MED SINDSLIDELSE (GERONTOPSYKIATRI)	10
2.7.1	<i>Fokusområder i aftaleperioden</i>	10
2.8	AFTALER VEDR. RETSPSYKIATRISKE PATIENTER	11
2.9	AFTALER VEDR. BØRN AF PSYKISK SYGE	12
2.9.1	<i>Fokusområder i aftaleperioden</i>	12
2.9.2	<i>Aftaler vedr. kronisk syge og langvarigt syge patienter</i>	12
3	KOORDINERING AF INDSATSEN	13
3.1	INITIATIVFORPLIGTELSE TIL KOORDINERING AF SAMARBEJDET	13
3.2	SÆRLIGE KOORDINERINGSOMRÅDER	13
3.2.1	<i>Uddannelse og kompetenceudvikling</i>	13
3.2.2	<i>Koordinering af det tværsektorielle samarbejde i forbindelse med udskrivning</i>	14
3.2.3	<i>Tværsektorielt samarbejde vedrørende lægeordineret medicin</i>	14
3.2.4	<i>Koordinering af samarbejdet vedrørende færdigbehandlede patienter</i>	14
4	KOMMUNIKATION OG INFORMATION	15
4.1	INFORMATION TIL PATIENT OG PÅRØRENDE	15
4.2	MEDINDDRAGELSE	16
4.3	TILGÆNGELIGHED AF INFORMATION	16
4.3.1	<i>Hjemmesider</i>	16
4.3.2	<i>Socialministeriets Tilbudsportal</i>	16
4.3.3	<i>NordjyskSundhed.dk</i>	16
5	KAPACITETSSTYRING	17
6	ORGANISATORISKE OG FAGLIGE INDIKATORER FOR OPFØLGNING	18
6.1	LØBENDE OPFØLGNING PÅ SUNDHEDSAFTALEN	18
6.1.1	<i>Kontaktudvalg</i>	18
6.1.2	<i>Psykiastrugerrådet i Region Nordjylland</i>	18
6.1.3	<i>Psykiastrundersøgelser og Den Danske Kvalitetsmodel</i>	18
6.2	OPFØLGNING PÅ KONKRETE AFTALER	19
6.2.1	<i>Opfølgning på aftalen vedrørende én indgang til kommunen</i>	19
6.2.2	<i>Opfølgning på aftalen vedrørende færdigbehandlede patienter</i>	19
6.2.3	<i>Opfølgning vedrørende udskrivningsaftaler og koordinationsplaner i henhold til Psykiatriloven</i>	20
6.2.4	<i>Opfølgning på returnering af henvisninger fra praktiserende læger</i>	20
6.2.5	<i>Opfølgning vedrørende patienter med oligofreni</i>	20
7	IMPLEMENTERINGSPLAN	21

1 Indledning

Regionen, kommunerne og de praktiserende læger¹ i Region Nordjylland har udarbejdet en generel aftale vedrørende det tværsektorielle samarbejde i forhold til mennesker med sindslidelse.² Sundhedsaftalen vedrører almene voksenpsykiatriske patienter, retspsykiatriske patienter, børn og unge med sindslidelse, mennesker med sindslidelse og samtidigt misbrug (dobbeltdiagnose), gerontopsykiatriske patienter, børn af psykisk syge samt kronisk syge patienter med sindslidelse. En del af disse aftaler er uddybet i det vedlagte bilagsmateriale.

Det bærende i indsatsen overfor mennesker med sindslidende er dels de tre nationale værdier: Respekt, faglighed og ansvar, dels den politiske vision, der er udarbejdet af Sundhedskoordinationsudvalget i Region Nordjylland: At Nordjylland er et godt sted at være borger, fordi vores sundhedsvæsen er sammenhængende, og fordi vi samarbejder om bedre sundhedstilbud til borgerne.

Region Nordjylland og de nordjyske kommuners fælles vision vedrørende mennesker med sindslidelse er, at der sikres et godt udskrivningsforløb fra den regionale behandlingspsykiatri til det socialpsykiatriske tilbud – uanset om det socialpsykiatriske tilbud er kommunalt, regionalt eller privat drevet. Det er målet:

- At der arbejdes målrettet for at nedbringe antallet af færdigbehandlede psykiatriske patienter, der venter på et botilbud.
- At der sikres systematisk overvågning af ventetider i forhold til udrednings- og behandlingsgarantien.

Jf. endvidere den politiske del af sundhedsaftalen.

1.1 Formål

Formålet med sundhedsaftalen er at sikre effektive og sammenhængende patientforløb for mennesker med sindslidelse, der både har behov for et psykiatrisk behandlingstilbud (herunder tilbud fra praksissektoren) og et socialt tilbud.

Sundhedsaftalen beskriver rammen for samarbejdet mellem aktørerne og skal sikre følgende:

- Koordinering af hvem der varetager opgaven i forhold til det enkelte menneske med sindslidelse, særligt i forbindelse med overgange mellem region, kommune og praktiserende læge.
- Klarhed over aktørernes rolle og opgaver samt de samarbejdsflader, der findes mellem aktørerne i forbindelse med indlæggelses- og udskrivningsforløb.
- Forebygge u hensigtsmæssige indlæggelser.

1.2 Mål

Målet med sundhedsaftalen er, at mennesker med sindslidelse oplever sammenhæng mellem de tilbud, der tilbydes af region, kommune, praktiserende læger, private sygehuse og private leverandører m.v.

¹ Når der i det følgende anvendes betegnelsen ”praktiserende læge” er det i betydningen ”praktiserende speciallæge i Almen Medicin”.

² Sundhedsaftalen bygger på Bekendtgørelse nr. 778 om Sundhedskoordinationsudvalg og sundhedsaftaler og Vejledning nr. 9698 af 21. august 2009 om Sundhedskoordinationsudvalg og sundhedsaftaler. Indsatsområdet reguleres ligeledes af Sundhedslovens §§ 57 – 142 og dels Serviceloven samt andre lovgivninger som eksempelvis beskæftigelseslovgivningen, undervisningslovgivningen mv. der beskriver patientforløb. Desuden henvises til Sundhedsstyrelsens Vejledning om forhåndstilkendegivelser, behandlingsplaner, eftersamtaler, obligatorisk vurdering ved tvangsfiksering, beskyttelsesfiksering, udskrivningsaftaler, koordinationsplaner, husordener og klagemuligheder mv. for patienter indlagt på psykiatriske afdelinger (2006).

1.3 Målgruppe

Målgruppen for sundhedsaftalen er følgende:

- Borgere (børn, unge og voksne), der har en sindslidelse (både kroniske og forbigående), og som kan være i forskellige faser af patientforløbet
- Praktiserende læger
- Fagpersoner i kommunerne
- Fagpersoner i regionen, herunder:
 - Psykiatrien
 - Afdelingen for Primær Sundhed
 - Specialsektoren

Relevante fagpersoner i ovennævnte sektorer skal have kendskab til sundhedsaftalen og medvirke til implementeringen af aftalerne.

② Arbejdsdeling, sammenhæng og samarbejde

Regionen har ansvar for at udrede og behandle mennesker med sindslidelse, mens kommunerne har ansvar for den sociale indsats overfor sindslidende samt for misbrugsbehandlingen. Alle aftaler vedrørende arbejdsdelingen herunder aftaler, der er beskrevet i bilagene til sundhedsaftalen, er gældende med mindre, der lokalt aftales andet.

2.1 Regionens opgaver i forhold til mennesker med sindslidelse

Praktiserende læger indenfor specialerne almen medicin, psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri varetager undersøgelse og behandling af patienter med lettere psykiatriske lidelser. De praktiserende læger indenfor ovennævnte specialer varetager endvidere opfølgning og kontrol af visse psykiatriske patienter efter behandling på sygehus. Den praktiserende læge er en central og vigtig samarbejdspartner i forhold til både behandlingspsykiatrien og kommunerne. Praktiserende læge foretager en lægefaglig vurdering af behovet for sygehusbehandling og fremsender på baggrund af en forudgående udredning en henvisning til den fornødne behandling ved regionens sygehusvæsen eller praktiserende speciallæger i henholdsvis psykiatri eller børne- og ungdomspsykiatri og psykologer.

Behandlingspsykiatrien varetager en række opgaver i forhold til behandling af mennesker med sindslidelser i henhold til Sundhedsloven og Psykiatriloven. Behandling omfatter i henhold til Sundhedsloven: Udredning, observation, diagnosticering, sygdomsbehandling, sundhedsfaglig pleje samt patientrettet forebyggelse og sundhedsfremme. Som en integreret del af behandlingen tilbyder behandlingspsykiatrien psykoedukation (undervisning i psykisk sygdomme) til alle patienter (indlagte og ambulante) og deres pårørende. Behandlingspsykiatrien har det direkte behandlingsansvar overfor de sværest psykisk syge patienter. Psykiatrien har ansvar for at sikre koordineringen af indsatsen i forhold til behandlingen af patienten, og samarbejder således i det enkelte patientforløb

med eksempelvis kommunen og praktiserende læge. I henhold til Sundhedsloven tilbyder behandlingspsykiatrien specialiseret rådgivning i forhold til kommunernes indsats vedrørende forebyggelse og sundhedsfremme.

Region Nordjylland har på det sociale område en leverandørpligt, der er fastlagt i rammeaftalen og er driftsherre på en række socialpsykiatriske tilbud. Regionen har derudover akutforpligtelse i forbindelse med § 108 og § 107 tilbud indenfor socialpsykiatrien. Som driftsherre og ansvarlig for koordinering af rammeaftalen samt med formålet at sikre sammenhæng mellem rammeaftalen og sundhedsaftalen er det vigtigt, at den regionale specialektor ligeledes indgår i det tværsektorielle samarbejde. Dette med henblik på at sikre en sammenhængende indsats for borgeren, samt i øvrigt at deltage i og bidrage til erfarings- og vidensudveksling på områder vedrørende den socialpsykiatriske indsats og udvikling.

2.2 Kommunernes opgaver i forhold til mennesker med sindslidelse

Kommunen varetager den socialpsykiatriske indsats i forhold til mennesker med en sindslidelse i henhold til Serviceloven, Aktivloven, Beskæftigelsesloven og Pensionsloven. I henhold til Sundhedsloven har kommunen ansvar for den borgerrettede forebyggelse samt medansvar i forhold til den patientrettede forebyggelse. Kommunen sikrer, at der findes de fornødne sociale tilbud til mennesker med sindslidelse, herunder oprettelse af sociale botilbud i henhold til rammeaftalen. Kommunen har endvidere ansvar for, at der i henhold til Serviceloven og Sundhedsloven stilles misbrugsbehandling til rådighed.

2.3 Bilagsmateriale

Regionen, kommunerne og de praktiserende læger har indgået særlige aftaler vedrørende specifikke patientgrupper. Disse aftaler er vedlagt som bilag til sund-

Region Nordjylland har på det sociale område en leverandørpligt, der er fastlagt i rammeaftalen, og er driftsherre på en række socialpsykiatriske tilbud.

hedsaftalen. Bilagene beskriver arbejdsdelingen mellem behandlingspsykiatrien, praktiserende læger og kommuner i forhold til målgruppe, tilbud, henvisningsmuligheder samt områder med behov for en særlig koordineret indsats, herunder kontaktmuligheder. Det drejer sig om følgende:

- Bilag 1, Aftaler vedr. voksne med sindslidelse
- Bilag 2, Aftaler vedr. børn og unge med sindslidelse
- Bilag 3, Aftaler vedr. mennesker med sindslidelse og samtidigt misbrug (dobbeltdiagnose)
- Bilag 4, Aftaler vedr. gerontopsykiatriske patienter
- Bilag 5, Aftaler vedr. børn af psykisk syge
- Bilag 6, Oversigt over kommunale kontaktpersoner
- Bilag 7, Oversigt over kontaktpersoner vedr. regionale tilbud

De følgende afsnit er en sammenfatning af indholdet i ovennævnte bilagsmateriale.

2.4 Aftaler vedr. voksne med sindslidelse

Praktiserende læge

Den praktiserende læge foretager en lægefaglig vurdering af behovet for sygehusbehandling og kan på baggrund af en forudgående udredning, fremsende en henvisning til den relevante almen voksenpsykiatriske afdeling.

Behandlingspsykiatrien

De voksenpsykiatriske afdelinger i Region Nordjylland har det direkte behandlingsansvar over for borgere fra og med 18 år med sindslidelse, samt medansvar i forhold til den patientrettede forebyggelse. Hovedparten af udredningen og behandlingen af voksne mennesker med en almenpsykiatrisk sindslidelse foregår i de almenpsykiatriske afdelinger og i ambulante regi, herunder distriktspsykiatrien. For mindre grupper af mennesker med sindslidelse med særlige behov varetager Psykiatrien mere specialiserede opgaver.

Kommunen

Kommunen har i henhold til lovgivningen ansvar for den socialpsykiatriske indsats, den borgerrettede forebyggelse samt medansvar i forhold til den patientrettede forebyggelse. Som tidligere nævnt skal kommunen endvidere sikre, at der forefindes de fornødne sociale tilbud til målgruppen.

2.4.1 Koordinering af samarbejdet

I forhold til voksne med sindslidelse er der en række områder, der går på tværs af regionale og kommunale myndighedsområder. For at sikre en koordinering af det tværsektorielle samarbejde er der udarbejdet en beskrivelse af opgavefordelingen vedrørende følgende områder:

- Ambulant behandling, med fokus på arbejdsdelingen i forhold til distriktsygeplejerskens opgaver samt opsøgende psykoseteam
- Sagsbehandling i forhold til indlagte patienter og patienter i ambulante behandling
- Tværsektorielt samarbejde i forbindelse med udskrivning
- Psykiatrisk speciallægebistand

Jf. endvidere bilag 1, Aftaler vedr. voksne med sindslidelse for en uddybende beskrivelse af ovenstående.

2.4.2 Fokusområder i aftaleperioden

I aftaleperioden er der følgende fokusområder vedr. voksne med sindslidelse:

- Der skal fortsat være fokus på udvikling af den ambulante psykiatri. Planen for udviklingen af den ambulante behandling fremgår af Psykiatriplan for Region Nordjylland 2008-2015.
- Der skal i regi af kontaktudvalgene være fokus på samarbejdet mellem behandlingspsykiatrien, kommunerne og praktiserende læger vedr. udskrivningsaftaler og koordinationsplaner.
- Der skal ske en styrkelse af det tværsektorielle samarbejde i forhold til opsøgende psykoseteam. Det aftales bilateralt, hvorledes der skal arbejdes videre med udvikling af samarbejdet/tydeliggørelse af arbejdsdelingen mellem behandlingspsykiatrien og den enkelte kommune.

2.5 Aftaler vedr. børn og unge med sindslidelse**Praktiserende læge**

Den praktiserende læge er - sammen med kommunen, Børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling og forældre til børn og unge med sindslidelse - en central samarbejdspartner. Praktiserende læge eller psykolog (primærsektoren) foretager en faglig vurdering af behovet for sygehusbehandling og fremsender henvisning til den fornødne udredning eller behandling ved Børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling.

For at sikre koordinering af den tværsektorielle indsats igennem hele patientforløbet for længerevarende sygdomsforløb (kroniske), vil der i den kommende aftaleperiode være fokus på effektueringen af behandlingen efter udskrivning/afslutning fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling.

Behandlingspsykiatrien

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling i Region Nordjylland har det direkte behandlingsansvar overfor børn og unge til og med 17 år med svære psykiatriske lidelser. Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling varetager udredning, observation og komplicerede diagnostiske og behandlingsmæssige opgaver, og varetager alle diagnosegrupper. Patienten indlægges, når der er tale om et meget svært komplekst sygdomsforløb. Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling varetager ligeledes Spiseforstyrrelsesenheden, som udreder og behandler patienter, i alderen ca. 12-30 år, med moderat til svær spiseforstyrrelse (anoreksi eller bulimi).

Kommunen

Kommunen har ansvar for, at de opgaver og tilbud, der omfatter børn og unge og deres familier, udføres i samarbejde med forældrene og på en sådan måde, at det fremmer børns og unges udvikling, trivsel og selvstændighed. Dette gælder både ved udførelsen af det generelle og forebyggende arbejde og ved den målrettede indsats over for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særligt behov for støtte. I den forbindelse iværksætter kommunen de fornødne undersøgelser og foranstaltninger.

2.5.1 Fokusområder i aftaleperioden

For at sikre koordinering af den tværsektorielle indsats igennem hele patientforløbet for længerevarende sygdomsforløb (kroniske), vil der i den kommende aftaleperiode være fokus på effektueringen af behandlingen efter udskrivning/afslutning fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling. Der skal foregå et dynamisk samarbejde i løbet af udskrivnings- eller afslutningsfasen, der er funderet i en høj faglig kompetence sektorerne imellem.

Jf. den politiske del af sundhedsaftalen vedrørende mennesker med sindslidelse, skal der sikres systematisk overvågning af ventetider i forhold til udrednings- og behandlingsretten.

Psykiatrien i Region Nordjylland har udarbejdet en handleplan for nedbringelse af den lange ventetid til udredning og behandling i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling. Handleplanen indeholder følgende indsatsområder:

- Styrkelse af udredningen
- Optimering af interne arbejdsrutiner
- Oprydning i ventelisten
- Angivelse af realistisk tid til undersøgelse
- Samarbejde med kommunerne
- ADHD-Center og kompetenceudvikling

For at styrke den tværfaglige dialog mellem kommunerne og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, vil der i den kommende aftaleperiode være et særligt fokus på udviklingen af fælles fora til kompetenceudvikling. Det er Region Nordjylland, der er initiativtagende.

I aftaleperioden er der endvidere følgende fokusområder vedr. børn og unge med sindslidelse:

- Spiseforstyrrede som målgruppe, skal i aftaleperioden være et fælles udviklingsfelt for regionen, kommunerne og praktiserende læger. Kommunerne kan søge råd og vejledning ved Spiseforstyrrelsesenheden under Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling.
- I den kommende aftaleperiode, vil børn og unge med sindslidelser, der tillige har et misbrugsproblem være et fokusområde, hvor den fagperson, der får kendskab til et misbrugsproblem, har pligt til at orientere herom.

- Der vil være et større fokus på arbejdet med henvisninger i den kommende aftaleperiode, således faglige oplysninger hurtigst muligt gives til relevante samarbejdspartner. Dette for både at opkvalificere samarbejdet omkring at nedbringe ventetiden til Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling og optimere sagsbehandlingen ved indskrivningsfasen.

Jf. endvidere bilag 2, Aftaler vedr. børn og unge med sindslidelse for en uddybende beskrivelse af ovenstående.

2.6 Aftaler vedr. mennesker med sindslidelse og samtidigt misbrug (dobbeltdiagnose)

Praktiserende læge

Henvisning til sygehusbehandling sker via praktiserende læge eller lægevagten, der foretager en lægefaglig vurdering af behovet for sygehusbehandling. Den praktiserende læge varetager hovedparten af korterevarende ambulante alkoholforsurning i regionen. Praktiserende læge kan endvidere i et vist omfang indgå i akut afgiftning af stofmisbrugere.

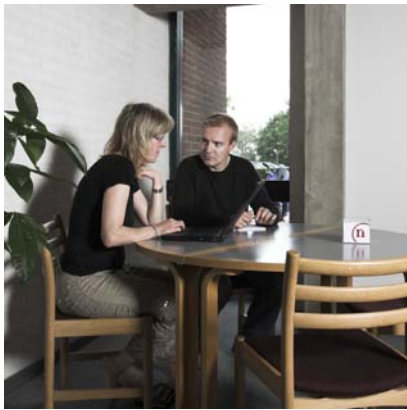
Behandlingspsykiatrien

Behandlingspsykiatrien udreder og behandler patienter med sindslidelse og samtidigt misbrug, der ud fra en speciallægefaglig vurdering har behov for sygehusbehandling.

Kommunen

Kommunen har myndighedsansvaret i forhold til behandling af alkoholmisbrugere og stofmisbrugere. Kommunen/misbrugscentret kan på baggrund af henvisning fra praktiserende læge foretage en opsøgende indsats i forhold til borgeren.

2.6.1 Fokusområder i aftaleperioden

I forhold til mennesker med sindslidelse og samtidigt misbrug skal der i aftaleperioden være særlig fokus på udvikling af samarbejdet i forbindelse med sektorovergange. Regionen og kommunen er sammen tovholder på udviklingsopgaven, der skal foregå i regi af kontaktudvalgene og tage udgangspunkt i relevante casestudier.

Det er endvidere aftalt, at kommunen bestræber sig på – efter samtykke fra borgeren – at videregive oplysninger til praktiserende læge, når borgeren har modtaget misbrugsbehandling.

Jf. endvidere bilag 3, Aftaler vedr. mennesker med sindslidelse og samtidigt misbrug for en uddybende beskrivelse af ovenstående.

2.7 Aftaler vedr. ældre mennesker med sindslidelse (gerontopsykiatri) Gerontopsykiatri omhandler psykiske lidelser hos ældre.

Praktiserende læge

Hvis en patients demenstilstand er kompliceret af psykiske symptomer, henviser praktiserende læge eller vagtlæge patienten til udredning hos en speciallæge i Gerontopsykiatrisk Afdeling.

Behandlingspsykiatrien

Gerontopsykiatrisk Afdeling udreder og behandler patienter fra og med 65 år med demenstilstande, der er kompliceret af psykiske symptomer.

Gerontopsykiatrisk Afdeling indgår i et samarbejde med Neurologisk Afdeling, Geriatrik Afdeling og repræsenterer for de praktiserende læger i en regional Demensklinik. Formålet med Demensklinikken er at sikre tværfaglig specialist udredning af patienter. Viderehenvisning fra den praktiserende læge til Demensklinikken sker ved tidlige og uklare demenstilfælde, ved usikkerhed om demenstypen, ved svære og komplicerede tilfælde samt ved behov for demensmedicinsk behandling.

Kommunen

Den basale demensudredning foregår i primær sektor i samarbejde mellem den praktiserende læge og en kommunalt ansat demenssygeplejerske. En kommunal demensfagperson er både tovholder og forløbskoordinator i patientforløbet.

Der er indgået aftaler mellem regionen og kommunerne vedrørende personer med demens – jf. www.kronikerenheden.dk.

2.7.1 Fokusområder i aftaleperioden

Vedrørende patienter med demens arbejdes der på etablering af en digital demensvandrejournale til informations- og vidensudveksling i forbindelse med udredning, diagnosticering, behandling, rehabilitering og pleje, og det er kun de sundhedspersoner, der direkte er involveret i borgerens udredning og behandling af demens, der har adgang til vandrejournalen.

Der er endvidere indgået konkrete aftaler om samarbejdet/arbejdsdelingen mellem kommunerne i regionen og Gerontopsykiatrisk Team. Det fælles udgangspunkt for samarbejdet er:

- At sikre sammenhæng og kontinuitet i den samlede indsats i forhold til den enkelte borger

- At sikre information og kommunikation mellem de involverede parter med det formål at fremme dialog og udvikling af samarbejdet

Jf. endvidere bilag 4, Aftaler vedr. indsatsen overfor gerontopsykiatriske patienter for en uddybning af arbejdsdelingen mellem Gerontopsykiatrisk Team, kommunen og praktiserende læge.

2.8 Aftaler vedr. retspsykiatriske patienter

Retspsykiatriske patienter er omfattet af Sundhedsaftalen (jf. primært aftalen vedr. voksne med sindslidelse og aftalen vedr. indlæggelse og udskrivning).

Behandlingspsykiatrien

Målgruppen i Retspsykiatrisk Afdeling er svært psykisk syge patienter oftest med misbrug, affektproblematik, herunder uadadreagerende adfærd og farlighed samt vanskeligheder ved at overholde behandlingsaftaler. I forhold til patienter, der har foranstaltningsdom, indgår også Kriminalforsorgen, som hovedregel, i det formelle samarbejde.

Som konsekvens af de komplekse problemstillinger hos retspsykiatriske patienter er der særligt behov for koordinering af samarbejdet mellem behandlingspsykiatrien, kommunen og Kriminalforsorgen, og der vil for denne gruppe patienter hyppigt foreligge en udskrivningsaftale eller koordinationsplan (jf. endvidere bilag 1). Der er udfærdiget en samarbejdsaftale mellem Psykiatrien, Region Nordjylland og Kriminalforsorgens afdeling i Nordjylland.

Kommunen

I forhold til foranstaltningsdømte personer skal kommunen koordinere handleplaner med Kriminalforsorgen med henblik på at understøtte en langsigtet indsats og sikre kontinuitet i samarbejdet³.

³ Bekendtgørelse om kommunens pligt til at koordinere handleplaner med kriminalforsorgen for visse personer – jf. §1 og §2.

2.9 Aftaler vedr. børn af psykisk syge

Alle der er involveret i indsatsen overfor mennesker med sindslidelse (region, kommune og praktiserende læge) skal på ethvert tidspunkt være opmærksomme på at vurdere, om der er behov for en særlig indsats overfor børn til psykisk syge, og i så fald tage handling samt foretage den nødvendige formidling af oplysninger.

Behandlingspsykiatrien

Psykiatrien har ansvar for udredning og behandling af sindslidende, afdækning af patientens familiære forhold og underretning til kommunen, hvor der er børn med behov for støtte.

Kommunen

Kommunen har ansvar for at varetage en indsats i forhold til børn med en psykisk syg forælder, herunder pligt til at behandle underretninger samt iværksætte undersøgelse af behov for støtte omkring barnet og iværksætte nødvendige initiativer, herunder akutindsats. Kommunen skal endvidere efter henvendelse yde rådgivning til forældre med sindslidelse og deres børn.

2.9.1 Fokusområder i aftaleperioden

I aftaleperioden er der følgende fokusområder vedr. børn af psykisk syge:

- Vidensgruppen for børn af psykisk syge, der består af kommunale og regionale repræsentanter, skal videreføres i aftaleperioden. Psykiatrien, Region Nordjylland er koordinator samt sekretariatsbetjener vidensgruppen.
- Kommunerne har i aftaleperioden fokus på muligheden for at udbygge kommunale tilbud til børn af psykisk syge i samarbejde med behandlingspsykiatrien.

Ansvars- og opgavefordelingen vedrørende børn af psykisk syge er beskrevet i bilag 5, Aftaler vedr. børn af psykisk syge.

2.9.2 Aftaler vedr. kronisk syge og langvarigt syge patienter

Det er mellem kommunerne i Nordjylland og Region Nordjylland aftalt, at der skal udarbejdes kronikaftaler for 9 kroniske sygdomme, hvoraf den ene er psykisk sygdom.

Det er aftalt, at der i 2011 skal udarbejdes en sygdomsspecifik sundhedsaftale, der præciserer en styrket indsats i forhold til psykisk sygdom, hvor det er relevant, og hvor der er tale om en kronisk tilstand. Denne aftale er frivillig, og der indgås en tilslutningsaftale mellem regionen og den enkelte kommune. I løbet af efteråret 2010 skal det afklares, hvorledes opgaven skal håndteres, herunder udarbejdelse af et kommissorium. Regionen tager initiativ til igangsættelse af udviklingsarbejdet og er tovholder i processen.

Det er vigtigt, at det i arbejdet sikres, at der er stor sammenhæng mellem den obligatoriske sundhedsaftale vedrørende mennesker med sindslidelser og den sygdomsspecifikke sundhedsaftale vedrørende kroniske patienter med psykisk sygdom.

③ Koordination af indsatsen

Det er en fælles målsætning, at tværgående forløb er optimalt koordineret og gennemskuelige for de involverede i samarbejdet således, at det er tydeligt for alle aktører (sindslidende, pårørende og fagpersoner), hvem der har ansvar for opgavevaretagelsen og koordineringen af indsatsen.

3.1 Initiativforpligtelse til koordinering af samarbejdet

Psykiatrien, Region Nordjylland, har initiativforpligtelsen i forhold til koordinering af samarbejdet vedrørende patienter, der er indlagt eller i ambulant behandling.

Kommunen har initiativforpligtelsen i forhold til koordinering af samarbejdet vedrørende borgere, der skal henvises eller er udskrevet fra indlæggelse/har afsluttet ambulant behandling.

I aftalen om indlæggelse og udskrivning, der er indgået mellem kommunerne og Region Nordjylland, fremgår det, hvem der har ansvar og initiativforpligtelse i det enkelte patientforløb i forbindelse med indlæggelse og udskrivning. Aftalen er beskrevet under indsatsområde 1 i denne sundhedsaftale, og er endvidere tilgængelig på Region Nordjyllands hjemmeside (www.sundhedsaftaler.rn.dk).

3.2 Særlige koordineringsområder

Lovgivningen fastsætter arbejdsdelingen på psykiatriområdet, men der er en række opgaver, som går på tværs af regionale og kommunale myndighedsområder, hvor der er behov for at tydeliggøre arbejdsdelingen for at sikre sammenhæng i behandlingsforløbet samt styrke sektorovergangen mellem behandlingspsykiatrien og socialpsykiatrien.

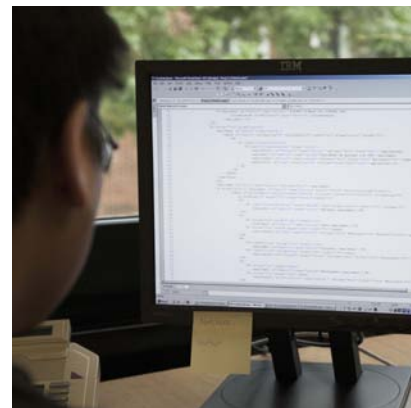
3.2.1 Uddannelse og kompetenceudvikling

Kommunen og de regionale institutioner indenfor Specialområdet har tilkendegivet at være interesseret i at deltage i kurser og uddannelsesstilbud arrangeret af Psykiatrien, Region Nordjylland.

Relevante kommunale medarbejdere og medarbejdere i de regionale socialpsykiatriske boformer tilbydes mod passende betaling at deltage i faglige uddannelses- og kursustilbud arrangeret af Psykiatrien, Region Nordjylland.

Det er aftalt, at der i aftaleperioden er særligt fokus på styrkelse af kompetenceudvikling hos relevante medarbejdere i kommune og region i forhold til patienter med dobbeltdiagnose (såvel basisviden og spidskompetencer) samt børn og unge med sindslidelse. Som led i kompetenceudviklingen skal der være fokus på etablering af fælles viden og sprog/kommunikation samt fælles forståelse af det nationale værdigrundlag.

Region Nordjylland er tovholder på opgaven, men kompetenceudviklingen planlægges, udvikles og gennemføres i et tæt samarbejde mellem behandlingspsykiatrien, kommunerne og de praktiserende læger via et fælles uddannelses- og kompetenceforum.

3.2.2 Koordinering af det tværsektorielle samarbejde i forbindelse med udskrivning

Behandlingspsykiatrien har, i forbindelse med udskrivning af patienter, ansvar for at tage initiativ til at etablere et tværsektorielt samarbejde med relevante aktører.

Følgende sikrer, at der sker en tværsektoriel koordinering af indsatsen i forbindelse med patientens udskrivning:

- Samarbejds møder
- Udskrivningskonference
- Udskrivningssamtale
- Orientering ved uplanlagt udskrivning
- Udskrivningsaftale og koordinationsplan (jf. Psykiatriloven)
- Lov om tvungen opfølgning (jf. Psykiatriloven)

Samarbejdet mellem behandlingspsykiatrien, kommunerne og praktiserende læger vedrørende udskrivningsaftaler og koordinationsplaner, er et fokusområde i aftaleperioden. Sundhedsstyrelsens årlige opgørelse vedrørende anvendelse af tvang i psykiatrien fremsendes til kontaktudvalgene til information og videre drøftelse.

Jf. endvidere bilag 1, Aftaler vedr. voksne med sindslidelse, afsnit for en uddybende beskrivelse af ovenstående.

3.2.3 Tværsektorielt samarbejde vedrørende lægeordineret medicin

Hvis kommunen/hjemmeplejen, praktiserende læge eller behandlingspsykiatrien får kendskab til eller mistanke om, at patienten er ophørt med at tage lægeordineret medicin, der administreres via hjemmeplejen, skal relevante samarbejdspartnere kontaktes, hvis det vurderes nødvendigt af væsentligt hensyn til patienten eller andre. Formålet er at forebygge tilbagefald hos patienten samt hindre utilsigtede hændelser (jf. Sundhedsloven kap. 9 og Forvaltningsloven § 27 og 28).

3.2.4 Koordinering af samarbejdet vedrørende færdigbehandlede patienter

I henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning vedrørende registrering af færdigbehandlede patienter (december 2009) er der følgende definition på en færdigbehandlet patient: "Patienten er efter lægelig vurdering færdigbehandlet, dvs. behandling er afsluttet eller indlæggelse er ikke en forudsætning for den videre behandling. Sygehusets administrative opgaver er udført i et sådant omfang, at disse ikke er til hinder for, at kommunen kan hjemtage patienten". Jf. endvidere sundhedsaftalen om indlæggelse og udskrivning.

Nedbringelse af antallet af færdigbehandlede patienter er et fælles fokusområde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien. I regi af kontaktudvalgene indenfor psykiatriområdet drøftes generelle problemstillinger vedrørende indlagte færdigbehandlede patienter samt følges op på sundhedsaftalen vedrørende indlæggelse og udskrivning.

Det er endvidere aftalt følgende tiltag:

- Hvert kvartal udarbejder Psykiatrien, Region Nordjylland statistiske opgørelser over indlagte færdigbehandlede patienter. Opgørelserne fremsendes til kommunerne samt til Den Administrative Styregruppe.
- Hvert kvartal udarbejder Psykiatrien, Region Nordjylland en opgørelse over konkrete indlagte personer, der er færdigbehandlet. Opgørelsen sendes til den kommune i Region Nordjylland, hvor patienten har en folkerregisteradresse.
- Der foregår bilateralt en casegennemgang af indlagte færdigbehandlede patienter med henblik på at få udredt årsagerne til den manglende udskrivning og hjemtagelse.

Samarbejdet mellem behandlingspsykiatrien, kommunerne og praktiserende læger vedrørende udskrivningsaftaler og koordinationsplaner, er et fokusområde i aftaleperioden.

④ Kommunikation og information

For at sikre et velkoordineret behandlingsforløb er det vigtigt, at den sindslidende, pårørende, behandlere og støttepersoner har de informationer, der er relevante for at kunne foretage en hensigtsmæssig planlægning af indsatsen. Psykiatriens tilbud skal være velbeskrevet, og information om tilbuddene skal være tilgængelig, bl.a. via Psykiatriens hjemmeside, Psyk-Info (Psykiatriens Informationscenter) og i et vist omfang via pjecer, der distribueres til relevante lokaliteter/samarbejdspartnere.

Informationsudveksling mellem region, kommune og praktiserende læge samt information til patient og pårørende i forbindelse med indlæggelse og udskrivning sker i henhold til aftalen om indlæggelse og udskrivning, der er indgået mellem kommunerne og Region Nordjylland.

4.1 Information til patient og pårørende

Det er vigtigt for samarbejdet om den enkelte patient, at de involverede parter har gensidigt kendskab til indsatsen i det enkelte patientforløb, i henhold til behandlingsplan/handleplan. Under forudsætning af patientens samtykke, skal der udveksles relevante informationer. Behandlingspsykiatrien vejleder patienten om, hvor patienten kan henvende sig og få nærmere oplysning og rådgivning vedrørende behandling af sygdommen samt, hvor patienten kan få oplysning om relevante sociale ydelser. Så vidt muligt udleveres der også skriftlig information til patient og pårørende i form af pjecer, kontaktpersonens visitkort m.v.

Pårørende skal så vidt det er muligt og under forudsætning af patientens samtykke, informeres om og inddrages i samarbejdet i forbindelse med patientforløbet.

4.2 Medinddragelse

Det er de individuelle behov hos den sindslidende, der er udgangspunktet for indsatsen i såvel region, kommune og hos praktiserende læge, og den sindslidende skal i størst muligt omfang inddrages i beslutninger vedrørende indsatsen i patientforløbet og indgå som en ligeværdig part. Dette ud fra et synspunkt om, at borgerne anses som eksperter i eget liv. Det betyder blandt andet, at omdrejningspunktet i samarbejdet er dialog og anerkendelse.

4.3 Tilgængelighed af information

Følgende links indeholder information om relevante tilbud, myndighedsansvar m.v.:

4.3.1 Hjemmesider

De psykiatriske behandlingstilbud fremgår af Psykiatriens hjemmeside www.psykiatri.rn.dk, mens de kommunale tilbud fremgår af den enkelte kommunes hjemmeside. Ved ændringer er kommunerne og regionen ansvarlige for at opdatere egen hjemmeside, herunder hvilke tilbud, der er til mennesker med sindslidelse.

4.3.2 Socialministeriets Tilbudsportal

Kommunale, regionale og private socialpsykiatriske tilbud fremgår blandt andet af Socialministeriets Tilbudsportal. Regionen og den enkelte kommune er ansvarlige for at indberette egne tilbud til Tilbudsportalen.

4.3.3 Nordjysk Sundhed.dk

Kommunale og regionale sundhedsfremme og forebyggelsestilbud fremgår af www.nordjyskSundhed.dk. Portalen henvender sig til borgere i regionen og sundhedspersonale i kommuner, sygehuse og praksis. Regionen er ansvarlig for driften af www.nordjyskSundhed.dk.

5 Kapacitetsstyring

Som tidligere nævnt sker der løbende en overvågning og koordinering af kapaciteten via mødefora med deltagelse af repræsentanter fra kommune, region og de praktiserende læger, herunder kontaktudvalg, Den Administrative Styregruppe for sundhedsaftaler, Sundhedskoordinationsudvalg, De Politisk Styregrupper m.v.

Parterne er gensidigt forpligtede til at holde hinanden orienteret om ændringer i tilbud eller kapacitet, der kan påvirke efterspørgslen af samarbejdspartnerens tilbud.

Ændringer i tilbud og kapacitet, som skyldes ændringer i rammeaftalen på socialområdet, skal videregives til samarbejdspartneren i det omfang at modpartens tilbud påvirkes.

Det er vigtigt, at der er et samspil mellem sundhedsaftalen og rammeaftalen vedrørende etablering af botilbud, herunder patienter med behov for særlige specialiserede tilbud - primært indlagte færdigbehandlede patienter/svært kronisk syge med sindslidelse samt patienter med særlige behov, herunder patienter med personlighedsforstyrrelse og unge med selvskadende adfærd.

Det anbefales, at der foregår en overordnet planlægning af botilbud til ovennævnte målgrupper (eksempelvis i regi af de administrative styregrupper for rammeaftale og sundhedsaftale), og at planen indarbejdes i såvel rammeaftalen på socialområdet, sundhedsaftalen og den sygdomsspecifikke sundhedsaftale for kroniske patienter med psykiatriske lidelser.

⑥ Organisatoriske og faglige indikatorer for opfølgning

6.1 Løbende opfølgning på sundhedsaftalen

I det følgende beskrives, hvordan regionen og kommunerne sikrer, at der løbende sker en organiseret og planlagt opfølgning på sundhedsaftalen vedr. mennesker med sindslidelse.

6.1.1 Kontaktudvalg

Der foregår løbende en koordinering og udvikling af det tværsektorielle samarbejde i de fire kontaktudvalg, der er nedsat indenfor det psykiatriske område i Region Nordjylland (3 voksenpsykiatriske kontaktudvalg samt et kontaktudvalg vedr. børne- og ungdomspsykiatri). Kontaktudvalgene har til formål at understøtte og følge op på samarbejdet mellem praktiserende læge, kommunen og psykiatrien, herunder koordinering af den sundhedsfaglige og socialfaglige indsats samt opfølgning på og afklaring af aftaler vedrørende tilbud, arbejdsdeling og myndighedsansvaret mellem kommune og region. Kontaktudvalgene har mulighed for at nedsætte permanente og/eller midlertidige samarbejdsfora til at drøfte konkrete problemstillinger. Der afholdes fire årlige møder i kontaktudvalgene. Mødeledelsen og sekretariatsfunktionen af kontaktudvalgene på det psykiatriske område varetages af Psykiatrien, Region Nordjylland.

6.1.2 Psykiatribrugerrådet i Region Nordjylland

I Psykiatrien, Region Nordjylland, er der nedsat et Psykiatribrugerråd, der kan anvendes som høringsorgan for sager, der behandles i f.eks. Sundhedskoordinationsudvalget, forskellige rådgivende fora, Forretningsudvalget og Regionsrådet. Psykiatribrugerrådet kan endvidere drøfte og bidrage med forbedringsforslag med baggrund i brugerperspektivet, herunder forslag til styrkelse af sammenhængende patientforløb. Psykiatribrugerrådet afholder møder fire gange årligt og består af repræsentanter fra patientforeningerne, Praktiserende Lægers Organisation (PLO), psykiatriledelsen samt regionale politikere. Formanden for Det Rådgivende Udvalg for Psykiatrien er formand for Psykiatribrugerrådet, der sekretariatsbetjenes af Psykiatrien, Region Nordjylland.

6.1.3 Psykiatriundersøgelser og Den Danske Kvalitetsmodel

Psykiatrien i Region Nordjylland indgår i de landsdækkende tilfredshedsundersøgelser, som er systematiske spørgeskemaundersøgelser blandt patienter og pårørende i alle psykiatriens kliniske enheder. I tilfredshedsundersøgelser for patienter og pårørende fokuseres på en bred vifte af centrale problemstillinger med formålet at understøtte og styrke det sammenhængende patientforløb.

Psykiatriens samarbejdsrelationer kvalitetsmåles endvidere af Den Danske Kvalitetsmodel, som indeholder standarder og kvalitetsovervågningsindikatorer for eksempelvis samarbejde med primærsektoren, information til almenpraktiserende læge ved udskrivelse af en patient, information til kommune ved udskrivelse af en patient fra institution samt information ved overflytning mellem enheder og institutioner m.v.

6.2 Opfølgning på konkrete aftaler

6.2.1 Opfølgning på aftalen vedrørende én indgang til kommunen

Formålet med én indgang til den enkelte kommune er at rationalisere sagsgangen mellem samarbejdspartnerne således, at kommunikationen mellem behandlingspsykiatrien og kommunen sker på et let tilgængeligt og hurtigt niveau. Henvendelse til kommunen og den videre sagsgang kommunikeres fra en kommunal medarbejder, hvor kendskab til intern organisering vil bevirke at rette kompetencehavende fagligt personale hurtigt orienteres om henvendelsen fra behandlingspsykiatrien. Der er udarbejdet en oversigt over, hvilken kommunal medarbejder (navn, telefonnummer og e-mailadresse) behandlingspsykiatrien kan kontakte i den enkelte kommune ved behov for koordinering af samarbejdet i et patientforløb. Det er aftalt, at kommunen har ansvar for at ajourføre oversigten ved at skrive til Psykiatriens hovedpostkasse psykiatri@rn.dk.

Der skal løbende i aftaleperioden, i regi af kontaktudvalgene på psykiatriområdet, foregå en drøftelse af aftalen vedrørende én indgang til kommunen med henblik på vurdering af funktionalitet, samt hvorvidt aftalen har medført en optimering af det tværsektorielle samarbejde.

6.2.2 Opfølgning på aftalen vedrørende færdigbehandlede patienter

I regi af kontaktudvalgene indenfor psykiatriområdet drøftes generelle problemstillinger vedrørende indlagte færdigbehandlede patienter samt følges op på sundhedsaftalen vedrørende indlæggelse og udskriving.

Der er endvidere aftalt følgende tiltag:

- Hvert kvartal udarbejder Psykiatrien, Region Nordjylland, statistiske opgørelser over indlagte færdigbehandlede patienter. Opgørelserne fremsendes til kommunerne samt til Den Administrative Styregruppe.

- Hvert kvartal udarbejder Psykiatrien, Region Nordjylland en opgørelse over konkrete indlagte personer, der er færdigbehandlede. Opgørelsen sendes til den kommune i Region Nordjylland, hvor patienten har en folkeregister-adresse.
- Der foregår bilateralt en casegennemgang af indlagte færdigbehandlede patienter med henblik på at få udredt årsagerne til den manglende udskrivning og hjemtagelse.

6.2.3 Opfølgning vedrørende udskrivningsaftaler og koordinationsplaner i henhold til Psykiatriloven

Samarbejdet mellem behandlingspsykiatrien, kommunerne og praktiserende læger vedrørende udskrivningsaftaler og koordinationsplaner (jf. Psykiatriloven) er et fokusområde i aftaleperioden.

Psykiatriens Budget- og Planlægningsafdeling fremsender opgørelser til kontaktudvalgene som information til videre drøftelse. Psykiatrien tager initiativ til, at der i aftaleperioden sker en afklaring af, hvordan samarbejdet vedrørende udarbejdelse af koordinationsplaner skal foregå mellem de relevante myndigheder (behandlingspsykiatrien, kommune og praktiserende læge).

6.2.4 Opfølgning på returnering af henvisninger fra praktiserende læger

Tjeklisten for den gode henvisning er udarbejdet med formålet at sikre, at de henvisninger, der fremsendes til behandlingspsykiatrien, indeholder tilstrækkelig information til at foretage en visitering af patienter. Der skal løbende, i regi af kontaktudvalgene indenfor psykiatriområdet, foregå en opfølgning vedrørende returnering af henvisninger til praktiserende læger. Psykiatrien skal én gang årligt fremsende relevante aktivitetsopgørelser til kontaktudvalgene. Praktiskonsulenterne skal på baggrund af aktivitetsopgørelserne vurdere, hvorvidt der kan/laves yderligere opfølgning.

6.2.5 Opfølgning vedrørende patienter med oligofreni

Med formålet at styrke indsatsen og samarbejdet mellem behandlingspsykiatrien, kommunerne og praktiserende læger i forhold til patienter med oligofreni skal kontaktudvalgene på et møde én gang årligt drøfte/følge op på den tværspektorielle indsats. Psykiatrien er ansvarlig for at fremsende aktivitetstal for patienter med oligofreni til kontaktudvalgene, mens kommunerne er ansvarlige for at levere oplysninger vedrørende borgere med oligofreni i kommunale botilbud.

7 Implementeringsplan

Opgave	Tidsplan	Ansvarlig
Vedr. voksne med sindslidelse		
Der skal udarbejdes en oversigt over kommunale kontaktpersoner (én indgang til kommunen).	Oversigten skal foreligge, når sundhedsaftalen træder i kraft.	Regionen sørger for udarbejdelse af oversigten. Den enkelte kommune har ansvar for løbende i aftaleperioden at ajourføre oversigten ved at skrive til Psykiatriens hovedpostkasse psykiatri@rn.dk.
Der skal ske en styrkelse af det tværsektorielle samarbejde i forhold til opsøgende psykoseteam.	I forbindelse med indgåelse af bilaterale sundhedsaftaler skal det aftales, hvorledes der skal arbejdes videre med udvikling/ tydeliggørelse af arbejdsdelingen mellem behandlingspsykiatrien og den enkelte kommune. Udviklingsarbejdet foregår i løbet af aftaleperioden.	Regionen tager initiativ til igangsættelse - region og kommune er sammen tovholder på udviklingsopgaven.
Vedr. børn og unge med sindslidelse		
Patienter med spiseforstyrrelse er et fælles fokusområde/ udviklingsfelt. Psykiatriens Spiseforstyrrelsesenhed yder rådgivning og vejledning til kommunerne om patienter med spiseforstyrrelse.	I aftaleperioden.	Psykiatriens Spiseforstyrrelsesenhed yder rådgivning og vejledning til kommunerne om patienter med spiseforstyrrelse.
Der skal ske et øget samarbejde og informationsdeling mellem kommunen, primær sektor og sekundær sektor ved sektorovergange. Det er væsentligt, at forældre til børn med sindslidelser inddrages som en aktiv medspillere i dette samarbejde.	I aftaleperioden.	Kommunen, primær sektor og sekundær sektor.
Der skal være en øget dynamisk dialog ved udskrivning eller ambulantly afslutning, hvor det videre patientforløb funderes i et kompetent fagligt miljø.	Udviklingsarbejdet foregår i løbet af aftaleperioden.	Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling er ansvarlig for at føre dialog med kommunerne om det videre patientforløb. Kommunerne er forpligtiget til at tilbyde de rette kompetencer og ansvarsfunktioner.
Der skal foretages en vurdering af de bagudrettede elementer for akutte henvisninger til Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling.	Udviklingsarbejdet foregår i løbet af aftaleperioden.	Kommunen, primærsektoren og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling.
Der skal foregå en systematisk overvågning af ventetider i forhold til udrednings- og behandlingsretten. Psykiatrien i Region Nordjylland har udarbejdet en handleplan for	I aftaleperioden	Psykiatrien, Region Nordjylland er ansvarlig for implementering af handleplanen.

Fortsætter næste side

Opgave	Tidsplan	Ansvarlig
<p>nedbringelse af den lange ventetid til udredning og behandling i Børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling, der indeholder følgende indsatsområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Styrkelse af udredningen - Optimering af interne arbejdsrutiner - Oprydning i ventelisten - Angivelse af realistisk tid til undersøgelse - Samarbejde med kommunerne - ADHD-Center og kompetenceudvikling 		
Vedr. kroniske patienter		
<p>Der skal udarbejdes en sygdomsspecifik sundhedsaftale, der præciserer en styrket indsats i forhold til kroniske patienter med psykisk sygdom, hvor det er relevant, og hvor der er tale om en kronisk tilstand.</p>	<p>I løbet af efteråret 2010 skal det afklares, hvorledes opgaven skal håndteres, herunder udarbejdelse af et kommissorium. Aftalen udvikles i 2011.</p>	<p>Regionen tager initiativ til igangsættelse af udviklingsarbejdet og er tovholder i processen.</p>
Vedr. kompetenceudvikling		
<p>Der skal være særlig fokus på styrkelse af kompetenceudvikling hos relevante medarbejdere i kommune og region i forhold til patienter med dobbeltdiagnose (såvel basisviden og spidskompetencer) samt børn og unge med sindslidelse. Der skal etableres et fælles uddannelses- og kompetenceforum med deltagelse af repræsentanter fra de praktiserende læger, kommunerne og behandlingspsykiatrien.</p>	<p>Kompetenceudviklingen foregår løbende i aftaleperioden. Uddannelses- og kompetenceforummet etableres, når sundhedsaftalen træder i kraft.</p>	<p>Region Nordjylland er tovholder på opgaven - kompetenceudviklingen planlægges, udvikles og gennemføres i et tæt samarbejde mellem regionen og kommunerne.</p>
Vedr. færdigbehandlede patienter		
<p>Følgende tiltag skal belyse og udrede årsagerne til, at indlagte færdigbehandlede patienter i visse tilfælde ikke udskrives straks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udarbejdelse af statistiske opgørelser over indlagte færdigbehandlede patienter. - Udarbejdelse af opgørelse over konkrete indlagte personer, der er færdigbehandlede. - Bilateral casegennemgang af indlagte færdigbehandlede patienter med henblik på at få udredt årsagerne til den manglende udskrivning og hjemtagelse. - Den Administrative Styregruppe orienteres løbende om status vedrørende indlagte færdigbehandlede patienter. 	<p>I aftaleperioden</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hvert kvartal udarbejder Psykiatrien, Region Nordjylland statistiske opgørelser over indlagte færdigbehandlede patienter. Opgørelserne fremsendes til kommunerne samt til Den Administrative Styregruppe. - Hvert kvartal udarbejder Psykiatrien, Region Nordjylland en opgørelse over konkrete indlagte personer, der er færdigbehandlede. Opgørelsen sendes til den kommune i Region Nordjylland, hvor patienten har en folkeregisteradresse.

Fortsætter næste side

Opgave	Tidsplan	Ansvarlig
Opgaver til varetagelse i kontaktudvalgene indenfor psykiatriområdet		
I regi af kontaktudvalgene indenfor psykiatriområdet drøftes generelle problemstillinger vedrørende indlagte færdigbehandlede patienter samt følges op på sundhedsaftalen vedrørende indlæggelse og udskrivning.	I aftaleperioden.	Det enkelte kontaktudvalg indenfor psykiatriområdet.
Der skal, i regi af kontaktudvalgene på psykiatriområdet, løbende foregå en drøftelse af aftalen vedrørende én indgang til kommunen, med henblik på vurdering af funktionalitet, samt hvorvidt aftalen har medført en optimering af det tværsektorielle samarbejde.	I aftaleperioden	Det enkelte kontaktudvalg indenfor psykiatriområdet.
De enkelte kontaktudvalg indenfor psykiatriområdet skal løbende drøfte samarbejdet vedrørende udskrivningsaftaler og koordinationsplaner. Der skal i aftaleperioden ske en afklaring af, hvordan samarbejdet vedrørende udarbejdelse af koordinationsplaner skal foregå mellem de relevante myndigheder (behandlingspsykiatrien, kommune og praktiserende læge).	I aftaleperioden	Det enkelte kontaktudvalg indenfor psykiatriområdet. Ved drøftelse af punktet kan Psykiatriens Budget- og Planlægningsafdeling kontaktes med henblik på at skaffe oplysninger, der belyser emnet. Psykiatrien tager initiativ til, at der sker afklaring af, hvordan samarbejdet vedrørende udarbejdelse af koordinationsplaner skal foregå mellem de relevante myndigheder.
Der skal løbende, i regi af kontaktudvalgene indenfor psykiatriområdet, foregå en opfølgning vedrørende returnering af henvisninger til praktiserende læger.	Kontaktudvalgene skal årligt vurdere/følge op på returneringen af henvisninger til praktiserende læger.	Psykiatrien skal én gang årligt fremsende relevante aktivitetsoplysninger til kontaktudvalgene. Praksiskonsulenterne skal på baggrund af aktivitetsoplysningerne vurdere, hvorvidt der kan/skal laves yderligere opfølgning.
I forhold til mennesker med sindslidelse og samtidigt misbrug skal der være særlig fokus på udvikling af samarbejdet i forbindelse med sektorovergange.	Udviklingsarbejdet foregår i løbet af aftaleperioden.	Regionen og kommunen er sammen tovholder på udviklingsopgaven, der skal foregå i regi af kontaktudvalgene og tage udgangspunkt i relevante casestudier.
Kontaktudvalgene skal drøfte/følge op på indsatsen i forhold til patienter med oligofreni.	Kontaktudvalgene skal årligt drøfte indsatsen.	Det enkelte kontaktudvalg indenfor psykiatriområdet. Psykiatrien er ansvarlig for at fremsende aktivitetstal for oligofrene patienter, mens kommunerne er ansvarlige for at levere oplysninger vedrørende borgere med oligofreni i kommunale botilbud.

Hjørring Kommune

Nørregade 2
9800 Hjørring
Tlf. 72 33 33 33

Morsø Kommune

Jernbanevej 7
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 99 70 70 00

Rebild Kommune

Hobrovej 88
9530 Støvring
Tlf. 99 88 99 88

Brønderslev Kommune

Ny Rådhusplads 1
9700 Brønderslev
Tlf. 99 45 45 45

Mariagerfjord Kommune

Nordre Kajgade 1
9500 Hobro
Tlf. 97 11 30 00

Vesthimmerlands Kommune

Himmerlandsgade 27
9600 Aars
Tlf. 99 66 70 00

Læsø Kommune

Doktorvejen 2
9940 Læsø
Tlf. 96 21 30 00

Aalborg Kommune

Boulevarden 13
Postbox 462
9100 Aalborg
Tlf. 99 31 31 31

Jammerbugt Kommune

Toftevej 43,
9440 Aabybro
Tlf. 72 57 77 77

Thisted Kommune

Asylgade 30
7700 Thisted
Tlf. 99 17 17 17

Frederikshavn Kommune

Rådhus Allé 100
9900 Frederikshavn
Tlf. 98 45 50 00